

Entreprenörskap och småföretagsutveckling - ett nyhetsbrev i samverkan med NUTEK

Makroekonomisk bakgrund	2
USA-konjunkturen har knuffats igång? Jobben flyttar över havet	
Skatter & Lagar	3
Statligt sponsrade affärsänglar Skattesänkning till företag - men bara om de nyanställer	
Finansiering	4
Venture capital – nästan det enda kurvan som inte pekar uppåt Vad är bäst – stora eller små venture capital företag?	
Utbildning	4
Tävling i entreprenörskapsutbildning	
Från forskningsfronten	5
Hur skapa en teknikbaserad utveckling utanför Silicon Valley	

Marcus Zackrisson

Programexpert

Swedish Office of Science & Technology, Los Angeles

Marcus.Zackrisson@itps.se

John Vallon

Analytiker

Swedish Office of Science and Technology, Los Angeles

John.Vallon@itps.se

MAKROEKONOMISK BAKGRUND

USA-konjunkturen har knuffats igång?

Konjunkturen i USA som stått och stampat länge börjar nu ge indikationer på att ta fart. Tredje kvartalet 2003 visade en BNP-tillväxttakt på hela 7,25% (på årsbasis), den högsta tillväxtsiffran på 20 år. Nästan alla indikatorer pekar uppåt: konsumtion, börs, investeringar. Venture capital investeringarna går dock inte upp och sysselsättningen ökar inte (se två artiklar nedan). I USA talar man ofta om antalet skapade/försvunna arbetstillfällen istället för arbetslöshet. Under det tredje kvartalet försvann över 70 000 arbetstillfällen från arbetsmarknaden i USA medan oktoberstatistiken visade på en svag uppgång av arbetstillfällen. Några förklaringar till uppgången i tillväxten är de låga räntorna, den svaga dollarn och den finansiella stimulansen som det federala budgetunderskottet ger. Bush-administrationen har tömt hela sin ekonomiska arsenal för att få fart på ekonomin och det verkar ha lyckats. För det är presidentval nästa år och god ekonomisk utveckling ger de största chanserna för presidenten att bli omvald.

Jobben flyttar över havet

Under de senaste åren har en livlig debatt ägt rum om utflyttningen av arbetstillfällen från USA till speciellt Ostasien. Det har under decennier funnits en utflyttning av enklare tillverkningsjobb men den senare tiden har det rapporterats om att allt mer kvalificerade arbetstillfällen har flyttats till speciellt Ostasien. Till och med vissa analytikertjänster på Morgan Stanley som tidigare fanns på Wall Street har flyttat till Indien. Det som driver denna utveckling är givetvis det lägre kostnadsläget i Asien och har accelererats av den kostnadsjakt som företag i USA har tvingats till under lågkonjunkturen. Affärsmagasinet Business Week rapporterar att en utflyttning av jobb kan leda till högre kvalitet till lägre kostnad. Exemplet som framförs är callcenter i Indien som anställer främst högskoleutbildade medan i USA är callcenter ofta ett jobb för de med låg utbildning.

USA har de senaste 2-3 åren har USA förlorat mellan 500 000 – 900 000 arbetstillfällen netto. Uppskattningar visar att 15% av dessa har flyttats till Ostasien. Den vanligaste lösningen på det här problemet som framförs är att USA måste konkurrera med entreprenörskap och nya innovationer även fast det ibland dyker upp krav på olika typer av handelshinder som skydd för amerikansk industri. Men det senare verkar inte vara den dominerande åsikten. Utan lösningen anses vara att USA måste satsa mer på FoU, utbildning och företagsklimatet måste bli ännu bättre så att fler företag startas och växer.

SKATTER & LAGAR

Statligt sponsrade affärsänglar?

Den amerikanska småföretagsmyndigheten (SBA) utsätts med jämna mellanrum för hård kritik och till och med krav på nedläggning. Det dyker också upp förslag om hur myndigheten kan förändras. I den inflytelserika och alldeles utmärkta affärstidningen *Inc:s* septembernummer föreslås att SBA bör utveckla ett program för statlig matchning av de investeringar affärsänglar gör. Bakgrunden är att SBA idag till största delen finansierar företag i traditionella branscher. För att SBA skall kunna bidra till utvecklingen i högteknologiska sektorer föreslås att det skapas ett program liknande SBIC (SBIC har länge varit ett statligt initierat program för att öka utbudet av venture capital.)

Inom flera delar av USAs ekonomi finns en brist på kapital i tidiga faser och det skulle kunna vara en uppgift för SBA att öka den typen av investeringar. *Inc:s* förslag är att SBA kunde låna ut pengar till fördelaktig ränta till affärsänglar som sedan får investera dem tillsammans med sina egna pengar. Förslaget går inte in på vilka kriterier som skulle gälla för att en individ ska räknas som affärsängel men det problemet är av teknisk karaktär och går givetvis att lösa. Att öka mängden av "änglkapital" är angeläget också i Sverige och att låta befintliga affärsänglar göra investeringar med det offentliga kapitalet vore en idé att betrakta även i Sverige. Jag skall fortsätta att bevaka den här frågan och återkomma med den i senare nyhetsbrev.

Skattesänkning till företag - men bara om de nyanställer

USAs delstater har på många områden ett långtgående självstyre. Förutom vissa federala skatter så bestämmer delstaterna själva över utformning och storlek av skatter. Det finns således många olika utformningar av skattesystem och delstater bjuder ofta över (under) varandra i kamp om att få investeringar. Guvernören i Massachusetts, Romney, har nyligen föreslagit en skatteförändring, där företag som nyanställer minst 25 personer får en skatterabatt på motsvarande 50 % av den delstatliga inkomstskatten. Guvernören hoppas att detta skall få fart på Massachusetts *life science* industri. Delstaterna på östkusten är mindre och mer tätbefolkade, konkurrensen mellan dem är hårdare än mellan staterna på västkusten och storleken på skatter och skatterabatter kan ofta vara avgörande för på vilken sida om gränsen som investeringar görs. Många ekonomer ställer sig dock tveksamma till om skatterabatter (som ofta är tillfälliga eller enkla att ändra) har någon långvarig effekt på den ekonomiska utvecklingen.

FINANSIERING

Venture capital –nästan det enda kurvan som inte pekar uppåt

En ny rapport om venture capital investeringar under Q3 har kommit. Vi kan där se att VC investeringarna har sjunkit både i förhållande till förra kvartalet och motsvarande kvartal förra året. Silicon Valley är som vanligt den region som i särklass får mest venture capital investeringar. Men *the new big thing* är life science. Det är den sektor som nu får mest venture capital investeringar och knuffar ner *software* från tronen. Samtidigt går bioteknologi-indexen uppåt kraftigt på börsen. En ny bubbla i vardande, varnar vissa. Fortsättning följer säkert...

Källa: www.pwcmoneytree.com

Vad är bäst – stora eller små venture capital företag?

I en rapport från analysföretaget VentureOne undersöks skillnader mellan små och stora venture capital fonder i USA. Rapporten kom fram till att stora fonder tar en större ägarandel än små fonder gör; eller annorlunda uttryckt, stora venture capital fonder låter entreprenören behålla en mindre andel av sitt företag. Däremot är små fonder hårdare med att få garanterade minimiavkastningar, likvidation preferenser etc.

Källa: www.ventureone.com

UTBILDNING

Tävling i entreprenörskapsutbildning

Kauffmanstiftelsen utlyste tidigare i år en tävling i entreprenörskap, öppen för alla universitet att delta i. Nu återstår 15 skolor som tävlar om totalt 25 miljoner dollar som står på spel. Tävlingen går ut på att universiteten ska presentera preliminära koncept på hur utbildning i entreprenörskap ska kunna erbjudas alla elever oavsett vilken utbildning de läser. Den högt uppsatta målsättningen är att entreprenörskap ska bli en lika naturlig del av campuslivet som det är att t ex studera för tentor. Enligt Kauffmanstiftelsens VD Carl Schramm hoppas man att tävlingen ska frigöra alla de entreprenöriella krafter som finns samlade på campus inte bara bland de elever som finns på ekonomi eller ingenjörsutbildningar. När tävlingen avslutas kommer fem till sju universitet att erhålla upp till fem miljoner dollar var för att förverkliga sina entreprenöriella koncept.

FRÅN FORSKNINGSPRONTEN

Hur skapa en teknikbaserad utveckling utanför Silicon Valley

De senaste årens tekniska utveckling har skapat metropoler för teknikföretag såsom Silicon Valley, San Diego, Austin, Boston. Även om det finns mycket att lära från dessa exempel behövs det också tillväxtmodeller för andra regioner och städer. I en rapport från Brookings Institution (ett fristående samhällsvetenskapligt forskningsinstitut) undersöks fem framgångsrika exempel i delstaten Washington. Dessa exempel visar att man kan åstadkomma en ekonomisk tillväxt genom teknikbaserad utveckling.

Rapportens författare föreslår fem åtgärder som kan skapa en teknikbaserad tillväxt:

1. Investeringar i bredband och annan telekommunikationsinfrastruktur.
2. Regionen måste satsa på att de egna invånarna skall bli entreprenörer och mindre på att rekrytera utifrån.
3. Använda de regionala forskningsinstitutionerna som en motor för skapandet av nya teknikbaserade företag.
4. De olika policy-initiativen och programmen måste hela tiden utvärderas och anpassas därefter.
5. Den lokala/regionala policyn måste samverka och stå i samklang med tillväxtpolitiken på delstatlig och nationell nivå.

Dessa exempel är från USA men de visar hur det går att skapa en teknikbaserad tillväxt utanför Silicon Valley och det är ju det är som är den stora utmaningen.

Källa: www.brookings.edu/dybdocroot/es/urban/publications/200310_Sommers.pdf

ITPS bedriver tillsammans med NUTEK programmet Entreprenörskap och småföretagsutveckling i USA. Programmet studerar företagens, speciellt småföretagens, ramvillkor i stort, ex skatter, och den politik som bedrivs på federal, delstatlig och lokal nivå för att främja entreprenörskap. Programmet studerar också de förutsättningar som utgör en grund för de gynnsamma villkoren för entreprenörer i USA såsom utbildningssystemet samt olika stödformer till företag och entreprenörer. Har du några frågor eller vill veta mer om programmet kontakta gärna programexpert Marcus Zackrisson (marcus.zackrisson@itps.se) eller analytiker John Vallon (john.vallon@itps.se).